

A felnőttkori növekedési hormon hiányról

Betegtájékoztató

Ez az ajánlás nem azoknak szól, akik az öregedési folyamatok lassítása, fizikai erejük vagy sportos megjelenésük fokozása céljából kívánnak növekedési hormont alkalmazni; a hormon ilyen jellegű haszna nem igazolt, sőt ezzel a céllal történő alkalmazása károsító hatású lehet.

A növekedési hormon elősegíti a test növekedését és fejlődését. Hiánya (growth hormone deficiency = GHD) akkor alakul ki, ha az agyalapi mirigy (hipofízis) nem termel megfelelő mennyiségű növekedési hormont. A betegség leggyakrabban gyermekkorban kerül felfedezésre, a növekedés normálshoz képest lassult üteme alapján. Ez a hormonhiány az esetek egy részében később is megmarad. A növekedés befejeztével általában ismételtlen meg kell állapítani, hogy tartós maradt-e a növekedési hormon elégtelen képződése.

Az állapot azonban felnőtt korban is kialakulhat, befolyásolva a külső megjelenést, közérzetet és a normális életfunkciókat.

Mi okozza a felnőttkori növekedési hormon hiányt?

A növekedési hormon hiány oka lehet veleszületett vagy a mirigy, illetve annak szabályozását végző agyterület, a hypothalamus sérülése, daganat, sebészeti beavatkozás, besugárzás, fejet ért trauma. Ilyenkor más, az agyalapi mirigyben termelődő hormon hiányával is számolni kell. Ritkán ismeretlen marad a növekedési hormon hiány oka.

Mikor kell egy felnőttet növekedési hormon hiány irányában kivizsgálni?

Felnőttkori növekedési hormon hiány ú.n. stimulációs teszttel történő kimutatására van szükség az alábbi esetekben:

- az agyalapi mirigy vagy a hypothalamus betegsége esetén
- az agyalapi mirigy vagy az agy műtete illetve besugárzása esetén
- más agyalapi mirigy hormon hiánya esetén
- fejsérülést követően

Amennyiben nem derül ki a növekedési hormon hiány egyéb oka, két teszt elvégzése indokolt. A teszt éjszakai éhezést követően történik, a növekedési hormon elválasztását elősegítő injekció alkalmazásával. Növekedési hormon hiány esetén az injekció utáni órákban nem szabadul fel kellő mennyiségű növekedési hormon. Az egyik vizsgálat az ú.n. inzulin tolerancia teszt (az inzulin hatására csökkenő vércukor szint fokozza a növekedési hormon felszabadulását), a másik a glukagon nevű hormonnal történik.

Mik a felnőttkori növekedési hormon hiány tünetei?

- Megnövekedett zsírtömeg, különösen a csípő területén
- Csökkent izomtömeg és izomerő
- Fokozott csontvesztés
- Elvékonyodó bőr
- Alvásproblémák
- Csökkent fizikai teljesítmény
- Csökkent energia
- Rossz közérzet, enyhe depresszió vagy hangulati zavarok

Milyen előnye lehet a növekedési hormon terápiának?

Nem minden felnőttkori növekedési hormon hiány esetében szükséges kezelés. A növekedési hormon terápia laboratóriumban előállított mesterséges (szintetikus) hormon injekcióját jelenti. A cél a hiányzó hormon pótlása a természetes állapotnak megfelelően, ezzel pedig lehetőség szerint a tünetek kivédése. Előnyös hatásai:

- Az izomzat képződése fokozódik és a testzsír csökken
- Fizikai teljesítő képesség nő
- Erősebb csontállomány
- A szív működés javul, a szív és érrendszeri betegségek kockázata csökken
- Az energiaszint emelkedik és az életminőség javul

Hogyan segíthet Önnek kezelőorvosa a terápiás cél elérésében?

A növekedési hormon pótlás előnyeinek és kockázatainak mérlegelésével döntenek el a kezelést. Általában nem részesülhet ezen kezelésben például az, aki korábban rosszindulatú daganatos betegségben szenvedett. Szükség lehet a cukorbetegségét kezelendő gyógyszerek módosítására, mivel a növekedési hormon emelheti a vércukor szintet.

Az Ön neme, életkora és az Ön által szedett gyógyszerek ismeretében lehet meghatározni a hormon dózisát. Általában kis dózissal indul a terápia, mely idővel fokozatosan emelhető. A hormonterápia megkezdését követően informálja kezelőorvosát, ha rosszul érzi magát. Tüneteit magyarázhatja a gyógyszer mellékhatása vagy más gyógyszerek együtthatása.

A növekedési hormon hiány kezelése általában éveken keresztül vagy akár egy egész életen át tart. A legfontosabb, amit saját érdekében tehet az, hogy pontosan az előírásoknak megfelelően alkalmazza a hormont illetve az egyéb szükséges gyógyszereket.

Ez a tájékoztató jellegénél fogva csak röviden tartalmazza az adott betegséggel kapcsolatos ismereteket. Részletesebb tájékoztatást az Ön vizsgálati eredményeit, esetleges egyéb betegségeit is ismerő kezelőorvosától kaphat.

A beteg tájékoztató a Magyar Endokrinológiai és Anyagcsere Társaság vezetősége jóváhagyásával készült. Összeállította:

Prof. Dr. Góth Miklós
egyetemi tanár,
és Dr. Bajnok Éva
HM Honvédkórház